

Vergaderjaar 2019–2020

34 970

EU-voorstel: Commissiemededeling inzake een Europese benadering voor de bestrijding van online desinformatie COM(2018)236¹

J

BRIEF VAN DE VOORZITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID, VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT/LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT EN VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT/ALGEMENE ZAKEN EN HUIS VAN DE KONING

Aan de vicevoorzitter van de Europese Commissie,
de heer Maroš Šefčovič

Den Haag, 2 april 2020

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning hebben kennisgenomen van de brief van de Europese Commissie van 5 februari 2020 waarin is geantwoord op vragen over de bestrijding van online-desinformatie.² Deze brief is een vervolg op eerdere brieven van de Europese Commissie op 21 januari 2019 en 25 juli 2019 die antwoorden bevatten over hetzelfde onderwerp.³ Naar aanleiding van de laatste brief hebben de fractieleden van **PVV** de volgende nadere vragen.

I. De fractieleden van de PVV constateren dat de Europese Commissie in haar beantwoording, niet is ingegaan op twee onderdelen van de gestelde vragen. Het betreft de volgende twee citaten uit de brief aan de Europese Commissie:

In de brief van 25 juli jl. gaat de Europese Commissie in de laatste alinea van haar beantwoording van de door de PVV-fractieleden gestelde vragen slechts in op de vragen door te verwijzen naar antwoorden in een eerdere brief.⁴ Graag vragen zij alsnog specifieke antwoorden op de specifiek gestelde vragen.⁵

¹ Zie dossier E180014 op www.europapoort.nl.

² *Kamerstukken I* 2019/20, 34 970, I.

³ *Kamerstukken I* 2018/19, 34 970, C; *Kamerstukken I* 2018/19, 34 970, F.

⁴ *Kamerstukken I* 2018/19, 34 970, C.

⁵ *Kamerstukken I* 2019/20, 34 970, G; *Kamerstukken I* 2018/19, 34 970, D.

In de brief van 25 juli jl. stelt de Europese Commissie dat van GeenStijl bij EUvsDisinfo geen melding was ontvangen. Wat wordt hier concreet onder «meldingen» verstaan? Telt daarvoor alleen een feedbackreactie via de site van EUvsDisinfo? Desondanks was de situatie via openbare publiciteit en het politieke/publieke debat inmiddels breed bekend voordat EUvsDisinfo tot nadere actie is overgegaan. Kan de Europese Commissie aangeven waarom er door EUvsDisinfo en/of de voor de organisatie (politieke) verantwoordelijkheid dragende Europese instelling(en) niet proactief stappen zijn gezet om hun foutieve uitingen over GeenStijl te controleren en te herroepen? Kan zij een volledige tijdlijn schetsen van door wie/welke organisatie op welk moment welke stap is gezet in deze casus vóórdat tot verwijdering en rectificatie is overgegaan?»⁶

Graag ontvangen de fractieleden van de PVV alsnog beantwoording op deze gestelde vragen.

II. In haar beantwoording over de klankbordgroep stelt de Europese Commissie: «De mate waarin zij de betreffende sector vertegenwoordigden en dus de noodzakelijk adviesfunctie zouden kunnen vervullen, was het belangrijkste criterium voor de selectie van deze organisaties.»⁷ Kan de Europese Commissie concreet aangeven op welke wijze en met welke maatstaven en criteria de mate van het vertegenwoordigen van de betreffende sector is beoordeeld? Waarom is specifiek voor de genoemde organisaties gekozen? Zijn er ook organisaties afgefallen in deze selectie, zo ja welke en op welke gronden?

III. Voorts stelt de Europese Commissie: «De Commissie heeft de vertegenwoordigers van de academische wereld gekozen op basis van drie criteria: genderevenwicht, geografische dekking en technische deskundigheid.»⁸ Kan de EC verklaren waarom «genderevenwicht» in dit verband inhoudelijk van belang zou zijn voor het uit te brengen advies?

IV. In de beantwoording stelt de Europese Commissie: «Factcheckers moeten werken op basis van strenge normen. Het International Fact-Checking Network heeft een Code of Principles vastgesteld, die dergelijke normen bevat.» Deze Code of Principles van het International Fact-Checking Network (IFCN) wordt onder andere door de Open Society Foundations van politiek activist George Soros gefinancierd.⁹ Kan de Europese Commissie aangeven hoe zij kan stellen dat er sprake kan zijn van «strenge normen» voor onafhankelijkheid middels deze code, als deze nota bene vanuit een politiek-activistisch gefinancierde organisatie is opgesteld? Kan de Europese Commissie tevens aangeven in hoeverre er een samenhang en/of samenwerking is tussen de IFCN en het EU-Actieplan tegen desinformatie? In hoeverre zijn de normen van IFCN bepalend voor door de EU gevoerd beleid?

V. In de bijlage bij een Kamerbrief over beleidsinzet bescherming democratie tegen desinformatie stelt de Nederlandse regering:

Daarnaast is de gedragscode niet ondertekend door alle internetdiensten die politieke advertenties plaatsen en mogelijk een verspreidingsbron vormen voor desinformatie. Zo hebben internetdiensten als Snapchat,

⁶ Kamerstukken I 2019/20, 34 970, G.

⁷ Kamerstukken I 2019/20, 34 970, I.

⁸ Kamerstukken I 2019/20, 34 970, I.

⁹ Website Open Society Foundation over George Soros:

<https://www.opensocietyfoundations.org/george-soros>; Website van het IFCN:

<https://ifcncodeofprinciples.poynter.org/>; Website over financiering van het Poynter Institute:

<https://www.poynter.org/major-funders/>.

*Reddit, 4Chan en Tiktok de gedragscode niet ondertekend. Hierbij geldt wel dat voor iedere internetdienst onder meer de producten en/of diensten, technische capaciteiten en aansprakelijkheidsregelingen onder EU-recht verschilt. Nieuwe ondertekenaars hoeven daarom ook niet alle verbintenissen in de gedragscode te onderschrijven. Gezien het belang van transparantie op deze platforms en de wens om burgers online meer middelen te geven om informatie op waarde te kunnen schatten, vindt het kabinet het opportuun om transparantie van deze platforms te kunnen afdwingen, en wil het de invulling hiervan de komende periode nader verkennen. In de komende maanden wil ik daarom met de Europese Commissie en andere lidstaten in gesprek hoe dat vorm zou kunnen krijgen.*¹⁰

In de beantwoording stelt de Europese Commissie dat sprake is van een onafhankelijke en zelfregulerende opzet van de gedragscode en dat de Europese Commissie slechts een faciliterende rol heeft gespeeld.¹¹ Kan de Europese Commissie aangeven hoe deze opstelling zich verhoudt tot de opvatting van de Nederlandse regering om transparantie van de platforms af te kunnen dwingen? Kan de Europese Commissie aangeven of zij hierover met de Nederlandse regering in gesprek is en hoe dit zich verhoudt tot de gestelde «slechts faciliterende» rol van de Europese Commissie en de zelfregulerende opzet?

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid, Economische Zaken en Klimaat / landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning kijken met belangstelling uit naar de antwoorden van de Europese Commissie en ontvangen deze graag binnen vier weken.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
M.M. de Boer

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
N.J.J. van Kesteren

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning,
B.O. Dittrich

¹⁰ Bijlage «Actielijnen tegengaan desinformatie» bij *Kamerstukken II* 2019/20, 30 821, nr. 91, p. 5.

¹¹ *Kamerstukken I* 2019/20, 34 970, I.